

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
EDWINA GRIMA**

Seduta tat-22 ta' Marzu, 2004

Talba Numru. 1541/2002

Salvatore Gennaro

Vs

Edward Gatt

It-Tribunal,

Ra l-Avviz fl-ismijiet premessi prezentat fl-24 ta' Gunju, 2002, fejn intalab li l-konvenut jigi kkundannat ihallas lill-attur s-somma ta' elf mija u disgha u disghin lira Maltin u tnejn u sebghin centezmu (Lm1199.72) rappresantanti danni sofferti mill-attur b'konsegwenza ta' incident stradali li sehh fl-24 ta' Frar 2002 ghal liema incident il-konvenut kien unikament responsabbli minhabba negligenza fis-sewqan u ragunijiet ohra stipulati fil-ligi waqt li huwa kien qieghed isuq il-vettura tal-ghamla Peugeot 306 bin-numru ta' registrazzjoni HAA 217 gewwa Triq tal-Balal, Naxxar.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjez u bl-imghaxijiet li jibdew jidekorru mid-data tal-prezentata ta'l-avviz sal-hlas effettiv, inkluzi dawk ta'l-ittra ufficjali ta' Gunju 2002 kontra l-konvenut.

Ra r-risposta tal-konvenut ipprezentata fid-9 ta' Awissu 2002, fejn gie eccepit illi t-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez stante illi l-incident tat-traffiku ma garax tort u htija tal-konvenut, izda gara unikament tort u htija ta'l-attur u dana kif ser jigi ippruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Sema' x-xhieda tal-kontendenti, kif ukoll ta' Carmelo Borg, prodott mill-attur u ta' PS 755 Paul Cauchi, PS38 Paul Zahra kif ukoll ta' PS321, Alan La Grasta. Ra l-affidavit ipprezentat mill-attur, kontenenti x-xhieda ta' martu Nadine Gatt.

Ha konjizzjoni tac-cirkostanzi kollha tal-kaz u tad-dokumenti esebiti.

Ikkunsidra,

Illi fl-incident stradali mertu tal-kawza kien involut ziemel u cioe' iz-ziemel li kien rikeb l-attur. Fil-fatt l-impatt sehk bejn il-vettura misjuqa mill-konvenut u iz-ziemel rikeb mill-attur bil-konsegwenza illi l-attur waqa' minn fuq iz-ziemel tieghu u b'hekk soffra danni personali li qieghed jitlob permezz tal-presenti istanza.

L-attur jikkontendi illi huwa kien qieghed rikeb iz-ziemel tieghu mal-genb tat-triq li tiehu min-Naxxar ghal San Gwann. Quddiemu kien hemm rikeb fuq ziemel iehor missier il-mara tieghu Carmelo Borg. Huwa jikkontendi illi peress illi fit-triq kien hemm sprall u xi hofor madwaru kif jindika ir-ritratt Dokument SG1 huwa kellu johrog 'il barra madwar metru 'il boghod mill-hajt sabiex jevita illi z-ziemel ighaddi minn fuq dan l-isprall. Huwa ighid illi qabel ma hareg 'il barra huwa hares lura u ivverifika illi ma kenux gejjien vetturi.

Illi ghalkemm Carmelo Borg kien prezenti dak in-nhar ta'l-incident u kien rikeb ziemel iehor iktar 'il quddiem mill-

attur, huwa madanakollu ma tantx jiffa' dawl fuq id-dinamika ta'l-incident peress illi huwa ma rahx isehh u dana ghaliex kif diga inghad huwa kien jinsab, kif ighid huwa stess, madwar tmien metri quddiem iz-ziemel rikeb mill-attur. Meta huwa ighid li waqaf u hares lura jidher illi l-impatt kien diga sehha ghaliex ighid illi sema' l-ghajjat u li ra il-vettura misjuqa mill-konvenut mal-gejb taz-ziemel u sejra fuq in-naha l-oħra tat-triq. F'dan il-mument jidher illi l-attur kien diga waqa' minn fuq iz-ziemel. L-uniku dawl li tiffa' ix-xhieda tieghu hija fil-posizzjoni fejn kien jinsab l-isprall li kien il-kagun ta' dan l-incident. Izda hawnhekk lanqas ma jaqbel max-xhieda ta'l-attur ghaliex filwaqt illi l-attur jixhed illi dan l-isprall kien jinsab madwar metru 'il barra mill-hajt, Borg jikkontendi illi fil-fatt dan kien jinsab madwar zewg metri 'il barra u kwindi bil-fors illi sabiex iz-ziemel jevita l-isprall huwa kellu jaqla' 'il barra fit-triq sabiex invada il-karreggjata fejn kienu qed jinsaqu il-vetturi. Sussegwentement iz-ziemel sfratta u dana Borg mar jigri warajh fit-triq biz-ziemel tieghu sabiex jaqbd.

Illi b'konsegwenza ta' dan l-incident l-attur jikkontendi li sofra griehi fil-polz ta' idejh u ghalhekk minhabba n-natura tax-xoghol tieghu li huwa ta' mastrudaxxa u *steel fixer* mas-socjeta Skanska li qed tiehu hsieb il-bini ta'l-isptar il-gdid, huwa ma setax imur ghax-xoghol ghal madwar xahar u nofs u qieghed jitlob kumpens ghad-danni sofferti minnu kif indikati fid-Dokument SG2 esebit a fol.21 sa 29 tal-process.

Illi l-konvenut min-naha tieghu qieghed jichad ir-responsabbilta ghal dan l-incident. Flimkien mieghu fil-vettura dak in-nhar kien hemm ukoll martu Nadine Gatt li kienet tqila. Il-konvenut kien qieghed isuq fil-karreggjata tieghu tat-triq sejjer lejn id-direzzjoni ta' San Gwann. Qabel l-incident huwa kien ra iz-zewgt izwiemel mexjin wiehed wara l-iehor mal-gejb tat-triq u ghalhekk ikalkula li seta' ighaddi minn ma' genbhom peress illi f'din il-parti it-triq hija wiesgha. Kif kien wasal vicin iz-ziemel riekeb mit-Taljan huwa jikkontendi illi z-ziemel iggenneb b'tali mod illi qiesu tnaqqas u dar sabiex wiccu gie iħares lejn il-hajt u in-naha ta' wara tieghu sporga ghal fuq il-karreggjata tat-triq fejn huwa kien qieghed isuq. Ghalkemm huwa beda

jipprova johrog 'il barra lejn il-linja medjana tat-triq, iz-ziemel baqa' hierieg 'il barra tant illi ghalhekk huwa gie kostrett jinvadi il-karreggjata tat-traffiku gej mid-direzzjoni l-opposta. Il-konvenut jikkontendi illi l-attur waqa' minn fuq iz-ziemel qabel ma iz-ziemel laqat il-vettura tieghu. Iz-ziemel laqat il-*mudguard* ta' quddiem, il-mera tal-genb u sussegwentement anke il-*mudguard* ta' wara tal-vettura misjuqa mill-konvenut. L-impatt maz-ziemel sehh mas-sieq ta' wara tan-naha tax-xellug.

Illi mart il-konvenut Nadine Gatt tikkonferma il-verzjoni moghtija minn zewgha dwar id-dinamika ta'l-incident. Il-pulizija li xehdu f'dina l-istanza ma tefghux wisq dawl fuq kif sehh l-incident stante illi r-rapporti saru mill-partijiet rispettivi gewwa l-Ghassa tal-Pulizija u ghalhekk dawn ma accedewx fuq il-post ta'l-incident u lanqas ippreparaw skizz dwar l-istess.

Ikkunsidra,

Illi l-artikolu 1040 tal-Kodici Civili jitratta dwar ir-responsabilta' tas-sidien ta' annimali fil-kamp civili. Dana l-artikolu tal-ligi huwa applikabbli ghall-annimali kollha li jistghu ikunu oggett ta' proprjeta'. Is-sid ta' annimal ghalhekk huwa responsabbli ghal kwalsiasi hsara li tista' tigrigi fil-mument illi huwa ikun qieghed juzah. Din il-presunzjoni madanakollu hija *juris tantum* u mhux *juris et de jure* u ghalhekk tali responsabbilta' tista' tigi eskluza fil-kaz illi jingiebu provi illi l-annimal in kwistjoni ma kienx responsabbli ghall-fatt dannuz.

Illi din il-kawza titratta ziemel li kien qieghed jinsaq fit-triq. Illi qabel xejn il-*Highway Code* jistabilixxi r-regolamenti li ghandhom jigu osservati minn rikkieba ta' zwiemel fit-triq u dana fil-Parti V ta'l-istess Kodici. Referenza qed issir b'mod partikolari ghall-artikoli 79 u 81 fejn jinghad illi qabel ir-rikkieb jitlaq jew idur, huwa ghandu ihares warajh beix ikun zgur li ma hemmx perikolu, imbaghad irid jaghmel sinjal car b'idejh sabiex jindika illi huwa ser ibiddel id-direzzjoni. Inoltre l-artikolu 81 jiddisponi illi zwiemel ma ghandhomx jintrikbu jew ighaddu minn toroq principali u traffikuzi.

Illi fl-ewwel lok ghalhekk jidher car illi l-attur kiser dan ir-regolament tat-traffiku meta huwa intenta isuq iz-ziemel fi triq tant traffikuza bhal Triq tal-Balal, gewwa n-Naxxar, triq mhux biss traffikuza fejn isehhu sfortunatament diversi incidenti tat-traffiku, anke fatali, izda ukoll triq illi ma hijjex wahda dritta u kontinwa, izda tidjieq u titwessgha u tilwi f'partijiet minnha.

Illi fit-tieni lok, anke jekk ghal grazzja ta'l-argument wiehed kellu jemmen il-verzjoni moghtija mill-attur u cioe' illi huwa hareg 'il barra minn mal-genb tat-triq sabiex iz-ziemel ma jirfixx l-isprall li kien hemm, kienet responsabbilta' tieghu illi mhux biss ihares lura sabiex jivverifika li ma kenux gejjin karozzi (kif fil-fatt ighid li ghamel), izda li jaghmel sinjal car b'idejh sabiex il-vetturi li gejjien minn warajh jirrallentaw u jifhmu illi huwa kien ser jaghmel dik il-manuvra, manuvra li wasslet sabiex huwa hareg 'il barra u invada il-karraggjata minn fejn kien ghaddej it-traffiku fit-triq.

Dana qed jinghad ghaliex it-Tribunal huwa iktar propens illi jemmen il-verzjoni moghtija mill-konvenut u cioe' illi iz-ziemel x'aktarx ghotor fuq l-isprall, tnaffar, dar u beda hierreg 'il barra lejn it-triq bin-naha ta' wara tieghu, tant illi spicca laqat il-vettura li kienet qed tinsaq mill-konvenut. Fil-fatt ir-ritratti Dokumenti RFA3 u RFA4 li jindikaw il-griehi sofferti miz-ziemel jikkonfermaw ukoll din il-verzjoni, ghaliex li kieku l-incident sehh kif allega l-attur meta l-konvenut kien qieghed jissorpasah, allura il-vettura kienet tolqot iz-ziemel fuq in-naha l-ohra u cioe' fuq il-lemm tieghu u mhux fuq in-naha tax-xellug fil-parti ta' fuq. Bil-fors illi z-ziemel kif jikkontendi l-konvenut dar, u ghotor 'l isfel sabiex intlaqat kif jindikaw l-imsemmija ritratti.

Illi finalment it-Tribunal ihoss illi rikkieb ta' ziemel fi triq principali u traffikuza bhal dik fejn sehh l-incident stradali mertu tal-kawza ghandu isuq iz-ziemel li ikun rikeb bl-ikbar attenzjoni u responsabbilta' u josserva skrupolozament dak dettat mill-Highway Code sabiex b'hekk ma ikunx ta' periklu kemm ghalih innifsu kif ukoll ghall-utenti l-ohra tat-triq. Fuq kollox kif jiddetta l-istess

Kopja Informali ta' Sentenza

Kodici arterji principali tat-traffiku ma ghandhomx jintuzaw sabiex zwiemel imorru ghal passeggjata!

Fid-dawl tas-suespost ghalhekk, it-Tribunal ma jistax isib l-ebda htija fis-sewqan tal-konvenut u kwindi t-talbiet attrici ma jistghux jintlaqghu.

Ghaldaqstant, it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jichad it-talbiet attrici bl-ispejjez kontra l-istess attur.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----